

# SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnine prejema administracija in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.  
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 115.

V Ljubljani, v sredo 21. maja 1890.

Letnik XVIII.

## Nedeljski počitek.

Govoril deželni poslanec Fr. Povše na III. shodu „Katol. polit. društva“ v Ljubljani.

„Prevažno je postalo socialno vprašanje, in vsi domoljubni, treznomisleči krogi želijo, da bi se zopet uvedel krščanski družinski red, kakor je nekdaj veljal gotovo v veliko srečo in blagor narodov. Nemalo pripomogel bi, da se krščanski red zopet povrne med narode, pravi nedeljski počitek, poudarjam, pravi, ki bi bil posvečen tudi v dušni blagor. Ne bom se spuščal v dokazovanje potrebe nedeljskega počitka, da bi se posluževal svete zgodbe, in ne maram preiskavati, kakor nekdaj sicer jako ženijalni oznanjevalec prekucije, Proudhon, kako da je celó Mojzes v starem veku ravno sedmi dan v tednu določil za dan počitka, in zakaj ne šesti ali deseti, ker je znano, da je Mojzes to storil, kar je sprejel od božjega razodenja velevalo.“

Celó paganski narodi od pamtiveka in tako tudi sedaj praznujejo sedmi dan. Že Homer pravi: „Sedmi dan, svet dan, razsvetil je zemljane“. In Heziod govori: „Sedmi dan je sveti dan.“ Celó v starodavni kitajski knjigi je izrečena zapoved: „Ti moraš vsak sedmi dan Boga častiti.“ In tako bi mogli iz zgodovine vseh narodov dokazati, da so od nekdaj praznovali sedmi dan.

V tem oziru so vsi učenjaki, pesniki, filozofi, zgodovinarji starega in novega veka jedini. Znameniti Laplace naravnost v svoji knjigi, v kateri opisuje sistem zemlje, piše: „Teden nahajamo v vseh dobah, tudi najstarejših časov, in jako znamenito je, da je teden jednako dolg ali enakih dni po celem svetu!“

Tako torej Laplace, — gotovo dovolj moderni učenjak!

Se le devetnajsti vek je v svoji ošabnosti in napuhu ta v vseh dobah in od vseh narodov ohranjeni dan počitka našel odveč ter v oviro materijalnega napredka; in zopet Francija se odlikuje, da je iz nje jel izhajati zgled, da se odpravi nedeljski počitek.

Toda, kakor slavni Horac pravi: „Naravo znaš izganjati, kakor le hočeš, vedno se ti zopet povrne“, tako si je kaj kmalu ta od Stvarnika v srca narodov navdani naravni zakon zopet zadobil veljavo, in le nekaj let bil je postavno nedeljski počitek odstranjen. Naš državni zbor sklenil je zopet po postavi varovati narodom nedeljski počitek; žalibog, je sprejel toliko izjem, da človek ne vé, kaj je postava, kaj izjema; skoro tako je s to postavo, kakor z ono gledé obrtnega reda!

Ali je to nedeljski počitek, če predpoldnem posebno po mestih kar mrgoli kupcev po prodajalnicah, če so pisarne odprte, če se, žal, po mnogih delavnicah še dela, ko se v ponedeljek ne?

Pri prometnih uradih so predpoldnem vsi v pisarnah, ko se po cerkvah opravljajo službe božje; popoldne je počitek! Meni se dozdeva nekaka ironija ta počitek. Vprašam: Ali je nedeljski počitek le v telesni blagor ljudstva, in ne tudi potreben v dušni? Mi kot katoličani želimo, da se dan počitka popolnoma izvršuje, kakor to odločno zahteva naša vera, ki nas že v prvi otroški mladosti uči praznovati sedmi dan. Dosedaj je postava proglasila le nedeljski počitek, ne pa nedeljsko posvečevanje. Bomo odkritosrčni, ne bojimo se očitanja, da nismo modérni, ter vprašajmo, ali nima nedeljski počitek kaj več doseči, kakor le telesni odmor? Poleg telesnih dobrot hočemo tudi duševnih, ker te so, katere morejo pomagati, da se med narode zopet povrne krščanski red.

Nedeljski počitek moramo z višjega etičnega stališča razmotrivati. Človek naj se odpočije, pa tudi osreči ter razvedri svoj duševni stan. Časi, ko je takim imenovani modérni učeni svet proglasil, da za omikane kroge zadostuje sistem proste morále, le za ljud treba neke vere, so že prošli. Kot dereči potok divjá in se širi brezbožstvo po svetu, ter je ta nesrečni hudournik že globoko razjedel in razril ter spodkopal tla pozitivne vere noter v najnižje vrste ljudstva po svetu.

Dosedaj smo toliko srečni, da na slovenski zemlji še živi verni ljud; toda kako hitro se pač taki brezbožni nauki širijo in nalezajo, bode mi

moral sleherni pritrditi; in kakor divji plamen razliva se že po svetu tak nauk. Vprašam le: Ali ni to poseben znak, da se je delavnik odločil za delavski praznik, in kdo je priporočal na ta dan misliti le kaj na Boga?

Ali pa bode moglo posvečevanje nedelj ustaviti to nesrečno brezbožstvo? Odgovarjati smemo, da more, ker nedeljski počitek, oziroma nedeljsko posvečevanje, je neka potreba človeštva.

Kedaj pač naj človek goji svoje versko mišljenje, kedaj naj služi Bogu svojemu? Kedaj naj ubogi delavec sliši tolažilne krasne nauke krščanske vere, ki mu daje sigurno nado na boljše večno življenje, če ne na dan nedelje in praznika?

Tam v božjem hramu sliši tudi siromak, da pred Bogom smo vsi jednako veljavni, ter da bomo Najvišjemu jedenkrat morali vsi dati račun o našem delu na tej zemlji; tu se mu povzdigne srce ter tu sliši, da razven zemeljskih blaginj so še druge, katere se ne dajo oceniti ne po srebru, ne po papirju!

Kdor hoče krščansko vero izpodkopati, kdor želi, da je le denar kralj sveta, da se razruši krščanski altar, naj le kratki ljudstvu nedeljsko posvečevanje.

Človek, ki dela neumorno vse dni tedna, ki mora zgodaj od doma na delo, s katerega se vrne pozno na večer, komaj pričakuje, da si z jedjo nekoliko opomore, ter hiti k počitku, da se odpočije in za drugi dan težkega dela okrepeča. Tako vidimo posebno v delavskih rodbinah, kako malo občuje oče z otroci, kako malo more vplivati na njih odgojo; in ni čuda, da se odtujujejo jeden drugemu, otroci očetu, oče njim. Ni je prave ljubeznive vezi med njimi, in nemalokrat vzrastejo otroci očetu, ki ga na stare njegove dni zapusté; oni nimajo srca za očeta, nimajo one vdanosti, kakoršna more le iz večkratnega občevanja vzrasti, ter so ne le očetu, ampak celi človeški družbi v grozo.

Človek, ki mora dan za dnevom celo leto delati, otrpne nekako in obupen smatra se kot pravi stroj, ki mora vrteti se, dokler se ne izrabi popolnoma. Na dan nedelje in praznika pa je oče zopet

## LISTEK.

### Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francošine preložil Martin Žilčir.)

(Dalje.)

Vlada, po sodišči prisiljena postopati, je dala odtrgati te oglase. Ministerski svet je obravnaval to reč in sklenil po izreku „Temps-a“, da moram biti zatožen. Kar se je na to godilo v republikanskem tisku, ni bilo še slišati. Vsak časnik se je izjavil, da so bili oglasi popolnoma nerazumljivi in da je minister notranjega, ko je dal oglase odtrgati, storil samovoljno dejanje. Pa pisalec te stranke, le malo izjem je, so dodali, kakor da bi se bili pokorili ukazu, da se ne morejo utolažiti, ker imajo pri tem pripetljeju zagovarjati reč nečastne osebe itd. itd. Vsa stara obrekovanja so pri tej priliki zopet izdali; bilo je splošno divjanje. Priznam, da nisem pričakoval tega udara. Prostopadstvo, ki mi ni odpustilo moje neodvisnosti, spretno se je sukalo. Globok obup me napade. Zdelo se mi je naravno, da so se raztogotili katoličani: to so bili nasprotniki; od te

strani je bilo vsako obdolževanje dovoljeno. Pa, da so me napadli moji, in to že tolikrat, oh! to mi je jemalo srce; bil sem ob pogum, uničen.

Vendar sem se še boril zoper stud, ki sem ga bil poln. V četrtek 23. aprila sem spisal za svoj časnik članek v odgovor na razna obrekovanja republikanskih sobratov. Rekel sem, da preganjanje, ki mi preti in ki je bilo omogočeno po neprestanih sramočenjih ciganskega pisateljstva, me ne bo utrudilo. Sklenil sem tako:

„Dobro! naj se doprinese ta pošastnost! Jaz se nisem nikdar umaknil za korak v boju, ki sem ga začel. Da, prisegam, obsodba, toliko zaželeno od mojih sovražnikov, bode podvojila moje moči.“

Ker je ta dan, 23. april, odločil mojo prihodnost, je vredno, da čitatelj razume vse moje dušno vrenje, in zato se za kratko vrnem nazaj.

Dolgo že sem bil utrujen od sovraštva, katero sem čutil na sebi v moji lastni stranki. Nekoliko mesecev prej sem moral priti pred kazensko sodišče zaradi risarij, katerih nisem jaz naredil, pa za katere me je pravdnštvo storilo odgovornega, ker so bile uvrščene v neko mojo knjigo. Sodišče, pod predsedstvom radikalnega generalnega svetovaleca seine-

skega, me je bilo obsodilo, ne da bi me hotelo poslušati, na petnajst dni zapore in dva tisoč frankov kazni. Pri prizivu pa sem imel nepristranske sodnike, ki so se hoteli poučiti; ti me poslušajo; predsednik, v začetku prav slabo razpoložen proti meni, mi je pustil, da sem vse pojasnil, kar sem hotel; potrudil se je, da je bral delo, katerega risarije so bile tožene. Kratko, spoznal je, da knjiga sama ni imela nič prestopajočega, in dvor, znižavši mero moje odgovornosti v priobčenji bakrorezov, mi odvzame kazen zapore in zniža denarno globo na polovico in zatré razloge obsodbe prve stopnje, katere razloge so spoznali „za očitno pretirane“. Dvor je bil sestavljen iz konservativnih magistratov. Zelo sem se zavzel nad tem različnim obnašanjem proti meni. Zmerom so me z jesiho napajali; pač sem se čudil, ko so me prvokrat z medom obdarovali.

Od druge strani pa mi je moj položaj kakor splošni tajnik antiklerikalne lige dajal priliko pričati bito množestvilnim odpadom. Videl sem, da precejšnje število naših prostomiselnikov gré v cerkev v velikih okoliščinah življenja; njih protiklerikalstvo je bilo le zunanje. Moji tovariši so me jemali za zaupnika. Povedali so mi, da zaradi tega ali onega

svojim izročem. Kako lepo je videti ga, ko se očedi, ko z otroci hiti v božji hram; kako srečno sedé zbrani, in če tudi pri priprosti mizi, se veselé rodbinskega življenja; po opravljeni popoldanski službi božji hité v prekrasno božjo lepo naravo, v kateri se navžijejo svežega zraka, katerega tako pogostoma celí teden nimajo.

Važnosti vere za človeštvo in za socialni red ne more nihče tajiti. Celó bogotajec Rousseau pravi: „Lažje je zgraditi državo v zrak, kakor vzdržati jo brez vere!“ In pomenljive so besede, katere piše berlinski socialni demokrat: „Kdor ljudstvu jemlje nebesa, ta mu mora dati zemljo. Vi podli farizeji, ki ste ljudstvu iztrgali tolažilo vere, kje je vaša logika? Logika svetovne zgodovine je strožja od vaše, z nebesi je pri kraju, ljudstvo je opravičeno zahtevati zemljo.“ Pač pomenljive besede!

In svetovnoznani voditelj socialistov Bebel izrekel je v državnem zboru berlinskem dné 17ega junija l. 1872.: „Je izpodkopana nebeška avtoriteta, kmalu mora ponehati tudi tuzemeljska, in nasledek bo moral biti, da bo sledila v političkem oziru ljudovlada, na gospodarskem socializem in v verskem pa brezbožstvo!“ In ali se ne izpolnjuje po svetu že deloma to Bebelovo prerokovanje? Ali ne slišimo glasnega gromenja, ali ni videti že bliskov, ali nismo slišali, kako lepo krđelo somišljenikov je dobil Bebel v nemškem državnem zboru, ki večinoma hočejo rešiti socialno vprašanje z Bebelovega stališča in ne da bi hoteli na podlagi krasnih krščanskih načel doseči vredno zboljšanje delavskih razmer? Krivično zatiranje delavskih krogov, katerim je lažilberalizem pa tudi vcepil sovraštvo do krščanskih resnic, doseglo je grozne posledice, kar nam kaže pesem, katero prepevajo nemški socialisti. Gorje človeški družbi, ko zavlada med ljudstvom značaj brezsrčnosti, ko zamre v sreih ljubezen do Boga in domovine!

Tak sad dozoreva, kdor seje v srca ljudstev sovraštvo do njemu tolažilne vere ter ga ob enem smatra le kot delavni stroj, katerega treba do celega izkoristiti. Preumestne, krasne so bile besede kmet. ministra Falkenhayna v drž. zboru, katere je te dni izgovoril, braneč važnost krščanskih verskih načel, ki so najvažniša za rešitev socialnega reda. Zato je dolžnost vseh resnih mož, da se potegnejo za pravice trpinov, katerim pa treba ohraniti tudi ono, kar edino more služiti njim v tolažbo, to je krščanski dub, in zato mora postavno zajamčen biti delavcem nedeljski počitek, dan, v katerem se morejo oddahniti od truda, pa tudi najti onega dušnega okrepčila, katero edino more dati nam sveta vera. In kaj lepe so besede slavnega Montalemberta v francoski národní zbornici, kateri je predlagal, da se postavno zajamči nedeljski počitek. On prása: ali znate, kateri je največji in neizprosni sovražnik ljudske omike? Nedeljsko delo je, katero človeka poživini in mu kratí priliko, da si oblaži um in srce, kar pa more le v božjem hramu najti.

Pa tudi iz zdravstvenega ozira zahtevati moramo nedeljski počitek, ker rod za rodom vedno trpečih ljudi je slabotnejši, in slavní higijenik angleški protestant dr. Farr izjavil se je: Nedeljski počitek smatrati se mora kot dolžnost vere in tudi kot dolžnost narave. In zdravstveni veliki kongres ali zbor na Dunaju je l. 1887. izrekel: Nedeljski

so primorani oženiti se kakor verniki, ali dati krstiti svojega otroka, ali ga pripustiti k prvemu obhajilu, in prosijo me, da bi o tem nič ne govoril. Nisem bil zmožen izdati teh vrlih ljudi, ki so mi zaupali svoje skrivnosti in katere sem iz vsega srca objokoval; pa ko so se taka priznanja množila, dala so mi veliko misliti. Velikrat se je zgodilo, da so načelniki skupin tako skrivaj v cerkev šli: eden celó izmed osrednjega odbora lige se je versko poročil, o čemur sem edino jaz vedel in kar mi je bilo zeló neljubo.

O, tako! sem si rekel, ona je torej močnejša kakor vse, stara vera, ker jej tisti, katere sem si mislil najtrdnjše, darujejo, vkljub našim pravilom, v slovesnih trenutkih!

In da bi se omamil, gñal sem svojo brezbožnost do skrajnosti. Tako je prišlo, da sem priredil jaz s svojimi prijatelji skupine Garibaldi protiklerikalen ples, 3. aprila, na veliki petek. Da bi na smešno obračal katoliško vero, našemil sem se v „svetega Nikolaja“, z žarkom na glavi in na strani pravilnični zaboj, kjer so vun gledali trije od mrtvih obujeni otroci. To je bilo moje poslednje svetoskrunstvo. (Dalje sledi.)

počitek je za delavce ena najnujnejših zahtev higienije. Torej s čisto naravnega in materialnega stališča je nedeljski počitek kot neobhodna potreba priznan, ali kakor se mora dandanes reči, to vprašanje je znanstveno rešeno.

A od kapitalizma slišati je ugovor: delavci morajo tudi ob nedeljah živeti, torej zaslužiti, in hitro poprimejo za računski svinčnik in izračunijo, koliko tisoč in tisoč goldinarjev trpi človeštvo s tem, da ne dela ob nedeljah. Prašam, ali ni človek vendar kaj več od živine, katera dóbi tudi v dneh počitka krme? In ali kmetijski blapec ne dóbi na dan počitka, nedelje in praznikov pri gospodarju hrane, četudi le malo potrebnega pri živini ali celó nič ne dela?

In ali ni v državi, katera zavzema v celem svetu prvo mesto velike obrtnije, to je na Angleškem, postavno silno strogo zapovedan nedeljski počitek, prav tako v napredni Ameriki, najsvobodnejši državi vsega sveta, kjer ob nedeljah niti železnični vlaki ne vozijo, ne pošte in druge pisarne, ne prodajalnice ni najti celí dan odprte? In tam živijo većinoma protestantje, ki vedó čislati ne le nedeljski počitek, ampak tudi posvečevanje Gospodovega dneva. In ali je zato Anglija ubožala?

Torej na ljubo velikemu kapitalu naj se nedeljsko delo vrši? To mora postava ostro prepovedati in kedor ima več ozira na tigra, tako popeva neki perzijski pesnik, ta je sovražnik ubozih ovac.

Ako hočemo, da se zopet povrnejo lepe čednosti naših pradedov, to so: živa vera, zvestoba, poštenost in možka beseda, moramo vplivati na to, da se vrne zopet povsod krščanski red, kateri pa se bo med narodi najlepše razvijal s posvečevanjem nedelj in praznikov.

Vsakemu svoje, in ljubezen do bližnjega, to mora biti geslo vsem resnomislečim, ki hočejo, da bodo vsi stanovi srečni, s tem pa srečna človeška družba.

Predlagam torej:

Slavna skupščina naj naroča svojemu odboru, da sestavi in odpošlje peticijo, v kateri se postavodajalni zastopi prosijo za strogo izvršitev nedeljskega počitka, oziroma nedeljskega in prazničnega posvečevanja. (Glasna pohvala z vseh strani.)

## Tržaške razmere.

Govor poslanca Nabergoja v državnem zboru dné 28. aprila.

Visoka zbornica! Dovolite, da obračam Vašo pozornost na razmere slovenskega šolstva v Trstu in okolici ter ob kratkem pojasnim krivice, ki se godé tržaškim Slovincem gledé njihovega šolstva. To je tembolj moja dolžnost, ker so zadnja leta dosledno odgovarjali dotičnim trditvam mojih tovarišev, da tržaško mesto popolnoma skrbi za náučne potrebe slovenskega prebivalstva. Celó s številkami so skušali to dokazati. Ugovarjali so, da je v Trstu le deset mestnih ljudskih šol z italijanskim učnim jezikom, in da občina v svoji veledušnosti vzdržuje za Slovence najmanj ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom! Trditi smem, da so se malokje tako strahovito zlorabile številke, kakor v tem slučaju, ko so náučno statistiko proti našim opravičenim pritožbam klicali na pomoč.

In zakaj, gospóda moja? Stvar je ta!

Mestna občina tržaška, ki obseza tudi okolico, je največja občina po svojem obsegu v državi, obseza namreč 94,5 štir. kilometrov, ker je takorekeč mala provincija.

Onih 11 slovenskih šol — prav za prav jih je le deset, kar izrečno konstatujem — ni nejezna v mestu samem, temveč v okolici, oddaljeni od mestnega središča, većinoma ob skrajni periferiji mestnega okoliša, raztresene po posamičnih občinah. Šola pri Sv. Križi je oddaljena od mesta za celih 16 kilometrov (Čujte! na desnici.), ona na Proseku 11 kilometrov, ona na Občini 10 kilometrov, dotim ste oddaljeni šoli v Trebčah in Bazovici od pravega mesta 13, oziroma 12 kilometrov. (Čujte! na desnici.) Bliže mestu so šole v Katinari (5 kilometrov), Servoli in Barkoli (vsaka po 4 kilometre), konečno oni pri Sv. Ivanu in Rojanu, oddaljeni po 3, oziroma 2 kilometra od pravega mesta. Gledé na zadnje imenovane šole naj opomnim, da zadnje tri šole niso povsem slovenske; kajti tržaški mestni zastop je osnoval na teh slovenskih šolah italijanske paralelke in sicer brez vsacega razloga.

Zdaj torej vidite, gospóda moja, da so slovenske šole le po tržaški okolici. Kako pa je v mestu

samem? Kako se skrbi za náučne potrebe mnogoštevilnega slovenskega mestnega elementa? Slovenski meščanje, ne pa kmetje po okolici, zahtevajo slovensko ljudsko šolo v mestu samem ter protestujejo proti nezaslišani, duhu državne šolske postave naravnost nasprotujoči zahtevi, da bi morali pošiljati svoje otroke iz mesta v oddaljene ljudske šole. In, gospóda moja, ta del mestnih prebivalcev, ki si je v svesti svoje slovenske narodnosti in zahteva za svoje otroke pouk v slovenskem jeziku, gotovo ni majhen, temveč šteje se na tisoče! Najboljši dokaz temu je prošnja do mestnega zastopa, da se osnuje slovenska ljudska šola v Trstu samem. Prošnja je podpisalo nič manj kot 1424 slovenskih starišev (Čujte! na desnici.), ki prebivajo vsi v Trstu in ne v okolici. Drugi nič manj tehten dokaz, da so privatne ljudske šole, osnovane po društvu sv. Cirila in Metoda v Trstu takó močno obiskovane, da primanjkuje prostora. Mi zahtevamo torej, da se osnuje v Trstu ljudska šola s slovenskim učnim jezikom. (Odobranje na desnici.)

Mi ne terjamo šole samo z narodnega stališča, temveč zahtevamo jo tudi v interesu avstrijske države. (Prav dobro! na desnici.) Naša terjatev je utemeljena na bridkih skušnjah, katere smo doživeli. Naš boj za slovenske ljudske šole v Primorju je žalibože še zmerom brezuspešen (Poslanec Klun: Žalibože!), še zmerom čakamo razsvitljenja po sv. Duhu, da bi gospod náučni minister dovolil lahko tudi revnim primorskim Slovincem, kar imajo že vse druge avstrijske narodnosti. Do onda pa — o da bi se to kmalu zgodilo — pošiljamo rajši svoje otroke v državne nemške srednje šole, kakor v italijanske mestne zavode. (Prav res! na desnici.)

Vsekako je narodnost naše mladine na naših državnih srednjih šolah v nevarnosti — in to je gotovo preteča nevarnost — toda ohranijo vsaj avstrijsko čutstvo, in ne kvari se jim avstrijsko domoljubje. (Dobro! Dobro! na desnici.) Koliko bridkih skušenj imamo mi slovenski stariši, ko smo morali pošiljati svoje otroke v mestne italijanske zavode. Nikogar ne sumničim, nikogar ne obdolžujem, toda konstatujem le resnico, da so se otroci slovenskih starišev, obiskujoči imenovane laške šole, opojili s sovraštvom in mržnjo ne le do svojega naroda, do svoje ožje domovine, temveč do cele avstrijske države. Mnogo izmed njih obrnilo je pozneje hrbet svoji domovini in prepeljalo čez morje v blaženo italijansko kraljestvo, omamljeni nesrečnih sanj in iluzij, o katerih se le nadajamo, da se nikdar ne izpolnijo. (Poslanca Klun in Gregorec: Dobro! Dobro!)

Mi tržaški Slovenci gotovo nismo sovražni italijanskemu jeziku in kulturi; prijatelji smo poštenim Italijanom, simpatizujemo z domoljubnimi društvi, katerih je dokaj tudi med italijanskim prebivalstvom v Trstu, a enega nočemo in se bojimo, da se ne bi naši otroci po italijanskih šolah potujčili in napolnili s protiavtrijskim duhom. (Poslanca Klun in Gregorec: Dobro! Dobro!) Od náučne uprave zahtevamo torej, da se osnuje v Trstu mestna ljudska šola s slovenskim učnim jezikom. (Poslanec doktor Vitezić: To je potrebno!) (Konec sledi.)

## Politični pregled.

V Ljubljani, 21. maja.

### Notranje dežele.

**Gospodska zbornica** je v ponedeljek potrdila finančno postavo za l. 1890., posojilo štajarske dežele v znesku 10 milijonov za železnice, postavo o pogozdovanji Krasa, postavo o dolenski železnici in izvolila delegate. Včeraj je imela zadnjo sejo in z veliko većino potrdila postavo o gališki zemljiški odvezi.

**Češki deželni zbor.** Knez Lobkovic je otvoril prvo sejo češkega deželnega zbora deloma v češkem, deloma v nemškem jeziku; pozdravil nemške poslance, ter izrazil svoje zadoščenje, da so prišli vsi zastopniki nemških okrajev. Da so zopet prišli poslanci, bede gotovo pospeševalo javno sporazumenje. Rekel je: „Kakor ste se Vi izkazali lojalne, tako smo tudi mi lojalni proti Vami“. Z ozirom na predloge o spravi je omenil knez Lobkovic, da se bode pri njeni obravnavi posebno pokazalo, da ne bode češko-nemška sprava škodovala ni Čehom, ni Nemcem. Namen sedanjega deželnega zbora je sporazumenje narodnih nasprotstev, in da se trajno uvede delovanje obeh bratskih narodov. Sporazumenje se je vršilo pod pokroviteljstvom cesarjevim. Govor je bil sklenjen z navdušenimi „hoch“- in „slava“-klici cesarju.

### Vnanje države.

**Italija.** Zbornica je zavrgla z veliko većino drugem branji Imbrianov predlog, da bi se uvela preiskava tabačne uprave. Na to je opomnil finančni

minister, da bode sam od sebe predložil budgetni komisiji vse dokazilne spise, ki se tičejo tobačne uprave. Kakor znano, dela imenovana uprava laškim financam velike sitnosti in zadrege; kajti v njih veliko škodo bogatí židovi, ki navadno prevzemajo preskrbovanje Italije s tobakom.

**Rim.** Kakor se poroča listom, imenovana bosta v prihodnjem konzistoriji škof genfski in nuncij lizabonski; tudi bo imenovan baje en avstrijski škof za kardinala.

**Francija.** Da je knez Bismarck velik politik, kaže se zmirom in povsod. Kako pazijo politiki listi na vsako njegovo besedo in kako preže na vsak njegov govor o političkem položaji. Zadnje dni se je pogovarjal s sodelavcem „Matina“ ter rekel med drugim tudi to-le: „Leta 1870 je zahteval le Strassburg in črto zgornjega Rena, a vdati se je moral zahtevam vojaške stranke. Sedanje močno oborožene armade jamčijo in zagotavljajo nadaljni evropski mir.“ Nadalje je omenil svojega pogovora z Napoleonom leta 1857, ki je razložil načrt, kako bi se pregnala Anglija s sredozemskih posestev. On (Napoleon) namerava Prusijo pregovoriti, da bi njeno brodovje v zvezi s francoskim napalo Anglijo in Avstriji napovedati vojno nemudoma. Bismarck je odgovoril, da ne bode žugnil o tem besedice svojemu kralju. S svojim molkom je zabranil hude posledice Napoleonovih besed. Leta 1867 je vse svetovalo, naj napade Nemčija neoboroženo Francijo, a Bismarck je bil proti temu nasvetu. Nemčija ne bode — po besedah Bismarckovih — nikoli napadla Francije, nikoli je izzivala na boj.

**Nemčija.** Prvi predlog, ki se je predložil v nemškem državnem zboru v obravnavo, bil je naselbinski zakon. Da se vzhodna Afrika obljubi z nemškimi naselbinami, treba je dveh sredstev in sicer puške in sv. pisma, kakor je rekel nemški kancelar Caprivi. S tem je mislil vsekako na misijone in vojaštvo, kar je posebno vznemirilo nemške prostomisljake. Kakor znano, ni v vzhodni Afriki nikakih protestantskih misijonarjev in zato se boje prostomisljaki, da ne bi poslala katoliška cerkev tja svojih misijonarjev. Naj je proti temu s protestantske strani še večje ugovarjanje, pomagalo bode bore malo, kajti v tem vprašanju so protestantje mnogo za katoliki, ki imajo svoje misijonarje po vsem svetu. — Zanimiva je obravnava o vojnem predlogu. Tu se je oglašil devetdesetletni vojskovodja grof Moltke in opozarjal v svojem govoru na oboroženje sedanjih držav ter opomnil, da dandanašnji ne izzivajo na boj knezi, kralji in cesarji, temveč narodi sami. Današnji boji so v pravem pomenu besede mednarodni boji. Elementi, ki preté miru evropskemu, so v narodih samih. V državi sami so slabo in neugodno osnovane vrste človeške družbe, zunaj nje pa narodnosti in razlika plemen, ki so povsod ter utegnejo zmerom brez in proti volji te ali one vlade provzročiti hude vojne. Prva vojna bode po mnenju Moltkeja dolgotrajna in končala se bode s popolnim porazenjem premaganih sovražnikov. Vojna utegne trajati sedem ali pa tudi trideset let. Zanimiv je vsekako tudi govor, ki ga je imel vodja nemških katolikov, Windthorst. Omenjal je nekdanjih časov, ter opomnil, da je bilo tedaj tudi manj vojaštva dovolj, da se je ohranil mir in red v državi. Vendar je pa opomnil, da hočejo tudi katoliki vse storiti in dovoliti, kar je potrebno za varstvo nemških dežel proti vnanjemu sovražniku, ter da ni v Nemčiji nikakih strank nasproti vnanjim državam.

## Izvirni dopisi.

**Iz vremške fare, 19. maja.** Vremška fara ob kranjsko-primorskeji meji je odičena z lepimi rodovitnimi njivami, z zelenimi senožetimi, s sadonosnimi vrtni in vinogradi, med katerimi se vijeta deželna „reška cesta“ in tiha „Reka“. Prav po pravici imenovati se sme „kras“ na Krasu. Pod vasjo „Britof“, kakih 15 minut hoda na samoti stoji lepa, stara farna cerkev z dvema stolpoma, posvečena Materi Božji vnebovzetja. Tik cerkve pa je župni dvorec z lepim, nad deset oralov velikim vrtom, z obilnim in raznim ovočjem drevjem, z lepimi njivami in vinogradom, okolu katerega se vije mirna Reka. V tem dvorcu prebiva sedaj komaj leto dni naš občespoštovani in za blagor faranov silno vneta č. g. župnik Ivan Škerjanec. S svojim krotkim obnašanjem, z lepimi vzgledi in ljubeznivim občevanjem pridobil si je v tem malem času veliko spoštovanje in ljubezen svojih podložnih ovčic. — Pač srečna fara, koja ima takega preblazega duhovnega očeta! — Za svoje geslo ima besede: Moli in delaj! Na stotine sadnega drevja, kakor češpelj, jablan, hrušek, kostanja itd. je v svojem vrtu to spomlad nasadil; ni se bal truda in velicijh troškov! Pusti svet ob vodi in brežini pa je s pomočjo šolske mladine z borom, smrekami in jelšami potaknil. Tudi nad 200 novih trt je vsadil.

Sedaj pa, ko smo poglavitna spomladna poljska dela podelali, sklenil je naš priljubljeni gosp. župnik napraviti sv. misijon; isti se je obhajal od 8. do 16. majnika t. l. pod vodstvom preč. g. lazaristov

ljubljskih: U. Nežmaha in A. Pogorelca. Med veselimi zvonjenjem pripeljala sta se preč. gospoda misijonarja dne 7. majnika dopoldne v Vreme; šolska mladina ju je na polju pri sv. Juriju pričakovala. Popoldne pričel se je nauk za šolarje in potem izpoved. Drugi dan zjutraj ob 6. uri bil je začetek sv. misijona. Z velikim veseljem in navdušenostjo so hiteli verniki v cerkev in vedno je bila napolnjena samih domačih. Pretresljivo in vneto sta preč. g. misijonarja razlagala ljudem splošne dolžnosti vsakatega kristijana, zato so pa tudi prav pazno poslušali.

Izpovednice bile so v pravem pomenu oblegovane; pa ne samo ženske, tudi moški so se rili in vsak hotel je na vrsti biti. Nekateri moški so bili po 48 ur in še več nepretrgano pri spovednicah, da bi le svojega prostora ne zgubili. Skrbne ženice nosile so svojim lačnim možem po 10. uri zvečer v lončkih večerjo, kajti veliko bilo jih je še ta čas tešilih. Zadnji dan, po sklepu sv. misijona bili so nekateri še-le ob 7. uri pod noč obhajani. Vsi farani vremške fare spravili smo se ta sveti misijonski čas, čas posebnih milosti božjih, z Bogom.

Dolžnost naša velika je sedaj, zahvaliti se Bogu, ki nam je dodelil to veliko milost. Očitna čast in hvala tudi preč. g. župniku našemu in preč. gospodoma misijonarjema, ki sta tako goreče in neutrjeno sejala seme Božje besede, in ostalim gospodom vsem skupaj izrekamo iz dna srca: „Bog blagoslovi! Bog plačaj!“ Hvaležni Vremci.

## Dnevne novice.

(Občinski svet ljubljanski) ima prihodno svojo sejo v petek 23. dan t. m. Na dnevnem redu, ki ga bomo jutri priobčili vsega, je tudi poročilo gledé gradnje novega deželnega gledališča.

(Odbor „Katol. polit. društva“) ima jutri ob 7. uri zvečer sejo v hiši „Katol. rokodelskih pomočnikov“ v Poljskih ulicah.

(Majnikov izlet) je priredilo vodstvo vélike realke učencem svojega zavóda danes, in sicer so odrinili učenci gorenje realke v Tržič z lastno godbo (17 gojencev), spodnja realka pa po dolenski cesti na „zeleni hrib“, seveda v spremstvu in pod nadzorstvom svojih učiteljev. Da bi jim le dež ne kazil nedolžnega veselja.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je daroval „Savinjski Sokol“ 14 gld., mesto da bi bil položil za imenovani znesek venec na grob umrlega člana, g. Ivana Gabrška. — Tudi družba sv. Cirila in Metoda je hvaležno sprejela donesek, položen na altar verske ter domovinske ljubavi.

(Tiskarskega shoda) sinoči v gostilni „pri Ferlincu“ vdeležilo se je nad šestdeset članov društva in je zborovanje trajalo od 9. ure do polnoči. Razprave so bile živahne, kajti govorilo je blizu dvajset govornikov. Gledé tarifne komisije je prevladalo mnenje, da se tedenska mezda zviša za 10—12%, na deveturno dnevno delavno dóbo pa ni zdaj še pomišljati, ker to ni nikjer v Avstriji uvedeno. Tiskarskih poslovođij ni bilo prisotnih iz nobene ljubljanske tiskarne.

(Odgovor „Edinosti“. ) Zadnji čas tržaška „Edinost“ kaj rada posnema vzgled našega ljubljanskega tovariša ter prisoli katero našemu listu. Povoda jej ne dajemo, torej tudi ne umemo njene nenaklonjenosti do nas. Tako nam je v predzadnji številki, ki pa nam je došla več dni pozneje, brala levite, zakaj nismo prinesli poročila o koncertu tržaških podružnic sv. Cirila in Metoda. Tega nismo mogli storiti iz edinega vzroka, ker nismo prejeli nobenega poročila. Poročali smo le o gmotnem vspehu toliko, kolikor nam je iz Trsta deponiral neznan rodoljub. — Dalje piše „Edinost“ v 39. št., kar je posnela iz zasebnega pisma s Koroškega: „Slišal sem, da je mislil neki znani kapelan — preseliti se v Celovec, prevzeti tajništvo pri družbi sv. Mohora in vredništvo „Mira“ in vodstvo koroških Slovencev. O tem se je precej govorilo, toda tako daleč pač ne pride nikoli. In Gregor Einspieler se tudi ne bode udal in zbal. In ako se povsem ne motimo: smo na sledu dotičnim piscem.“ Gospod na Koroškem, ki je to pisal, slišal je zvoniti, a ni vedel kje. Stvar je ob kratkem ta: Na dan pogreba nepozabnega vodnika koroških Slovencev, Andreja Einspielerja, je odličen slovenski rodoljub na Koroškem v veliki družbi nagovarjal dotičnega kaplana — in ta je naš vrednik — naj se preseli na Koroško, da prevzame tajništvo pri družbi sv. Mohora in sodelovanje, oziroma vred-

ništvo „Mira“. Ta ponudba je našega vrednika iznenadila, ker nikdar ni mislil na to. Sedanji g. tajnik družbe sv. Mohora sam je še pozneje pisмено nagovarjal našega vrednika, naj se preseli v Celovec, a ta mu je naznanil vzroke, vsled katerih ne more ustreči z mnogih strani izraženi želji. Da je temu tako in se nihče ni ponujal ali silil gospodom v Celovec, sklicujemo se na preč. gospoda kanonika Lamberta Einspielerja in tajnika družbe čast. g. J. Hutterja. Te zasebne, že davno pozabljenе stvari ne bi objavili, ko ne bi nas do obrambe prisilil koroški dopisnik „Edinosti“. Dostavimo še, da je ravno jeden onih prvakov, kateremu posebno „Edinost“ kadí in imenuje v dotičnem dopisu, celó očital našemu vredniku, da ni sprejel „vablјive ponudbe“, kakor se je izrazil. Torej zopet po géslu: „Calumniare audacter . . .“.

(Z Ježice) se nam poroča: Občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil, da hoče vse potrebno ukreniti, da se ustanovi požarna bramba, ter je takoj podpisal precejšnjo svoto, h kateri je izdatno pripomogel tukajšnji vinski veletržec in posestnik g. Anton Vilfan, za napravo gasilnega orodja. Ta sklep ni le samo občane razveselil, ampak tudi požrtovalne in napredne sosedne Šentvidčane. Da bi nas za ta hvalevredni sklep bolj vneli in navdušili, naznani semkaj vrli načelnik ondotne požarne brambe g. Anton Belec, da pride dné 15. t. m. popoldne s požarno brambo na Ježico, kjer bode imela z brizgalnimi vaje. Okolo 5. ure se zasliši trombe glas in kmalu potem obstoji društvo na ukaz g. načelnika pred cerkvijo, kjer se je zbrala domačega in tudi tujega ljudstva obilna množica. Takoj po kratkem pozdravu se pričnó vaje z brizgalnimi, in marsikdo se je čudil, videč, s kakšno močjo leti voda iz cevi do zvonov, ki visé precej visoko. Od tod gré društvo v Stožice, kjer je imelo drugo vajo poleg Save, katera se pa ni dala osušiti. Sicer se ognjegascem kaj rado pripeti, da jim vode prehitro zmanjka. Tretji in zadnji poskus je bil blizo črnuškega mostu. Tu se je videlo, kaj je brizgalno orodje v rokah izurjenih ognjegascév, kadar imajo dosti vode. Precejšnje število domačih ljudi je mirno in neprenehoma spremljevalo spretne ognjegasce, gledaje njihovo izurjenost, ter jih navdušeno pozdravljalo z „živio“-klici. Po trudapolnem naporu se podá vse požarno društvo, spremljevano od občinskega zastopništva in drugih domačinov, v občeznano gostilno k „Alešu“, kjer so se vrstile razne napitnice in v eni je posebno poudarjal g. Belec potrebo in korist požarne brambe ter je željo izrekel, da bi požarna bramba v Šent-Vidu kmalu imela svojo sestro na Ježici.

(Priznanje in zahvalo) je izrazil c. kr. okrajni šolski svet okolice ljubljanske pod predsedstvom c. kr. okr. glavarja gosp. Mahkota županu šmartinskemu g. J. Kališu vsled njegovih zaslug za pridobitev in vreditev ondotnega šolskega vrta.

(Poročil) se je vécoraj na Dunaji knez Alojzij Liechtenstein z gospodičino Ivano plemenito Klinkosch.

(Na graškem vsenučilišču) je bil dné 16. t. m. promoviran doktorjem filozofije g. Ivan Trtnik iz Sp. Siške.

(Na Šmarni gori) hočejo nekateri dobrotniki postaviti novo podobo sv. Antona. Troške bodo pokrili vodiški župljani in dobrotniki s prostovoljnimi doneski. Podobo je izdelal g. Grošelj v Selcah. Binkoštni ponedeljek bode ob 8. uri prva sv. maša za romarje, druga za dobrotnike; nato slovesna sv. maša s pridigo, katero bode daroval prečast. gosp. prošt dr. A. Jare, ter blagoslovil podobo.

(Iz Slavine) se nam poroča 17. dné t. m. da so se ondi delile premije živinorejcem za lepe, izbrane junice. Ranjki gospod Janez Kalister je l. 1860. vstanovil 6 takih premij in 6 za pridne sadjerejce. Narastla se je vstanovna glavica, da se zdaj deli vsakih premij po 10. Prejeli so: Jože Semec iz Slavine 30 gld. Janez Hrovatin iz Matenje vasi 15 gld.; po 7 gld. 50 kr. pa so prejeli gospodari: Janez Bole iz Koč, Martin Milharčič iz Zej, France Žele iz Slavine, France Glažar iz Koč, France Penko iz Gradea, Anton Rebec iz Radohove vasi, Jože Čelehar in Tomaž Penko iz Sempetra. Župana slavinski in šempeterski sta isti dan razdelila med uboge miloščine iz zapuščine r. g. Kalistra do 2000 gld. in danes je razdelil g. okrajni glavar postojnski na postaji Prestranek vsled vstanove istega gospoda gospodarjem slavinske fare na bišne številke 3265 gl. 5 kr. Blažen spomin blagemu dobrotniku, ki v sreči ni pozabil ubozih rojakov, in

si je prizadeval s primernimi darili jih spodbujati k pridnosti pri živinoreji in sadjarstvu!

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za Pliberk in okolico priredi na binkoštni ponedeljek ob 4. uri popoldne pri Šercerju v Šmihelu nad Pliberkom veselico s petjem in godbo. Sodeloval bo šmihelski moški in mešani zbor. Predstavljal se bodo tudi dve veseloigri, in sicer „Berite „Mir“ in „Svoje glavneži“ od J. Globočnika. Vstopnina je za prvi sedež 20 kr., za drugi 10 kr. Čisti dohodek je namenjen podružnici. Povabljeni so vsi udje družbe in vpeljani gostje.

(Akad. društvo „Triglav“) je prejelo za zastavo še sledeče darove: Gosp. Hrašovec, sodnik v pokoji v Gradci, 2 gld.; g. Novak, gostilničar v Slov. Bistrici, 1 gld.; gosp. dr. Benjamin Ipavec v Gradci 3 gld.; g. F. H. v Gradci 2 gld.; gosp. dr. Sernec, odvetnik; g. dr. Filipič, odvetnik; gosp. dr. Dečko, odvetniški koncipijent; g. Kočvar, trgovec, vsi v Celji, vsak po 1 gld.; g. Rogina 1 gld.; g. Jezovšek 40 kr.; g. Dominkuš v Celji 5 gld. 20 kr.; gospod in gospa Krajnc iz Šentilja 2 gld. — Vsem čč. dariteljem izreka pristrčno zahvalo ODBOR.

(Nova knjižica.) Te dni je došla knjižica z naslovom: „Navod strežnikom in strežnicam, kako poslovati v deželnej blaznici. Priredil po dr. Schaefer-ju za deželno blaznico kranjsko primarij blaznice, prevel Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški. Založil deželni odbor kranjski. Natisnila Klein in Kovač. G. dr. Karol vitez Bleiweis je uvaževal, da je dobro izvežbano strežniško osebje v javnih bolnicah, tembolj v blaznicah jeden prvih pogojev; ker pa zdravniku ne dopušča čas, da bi se obsirneje bavil z odgojo strežnikov, priredil je dr. Schaefferja knjižico „Leitfaden zum Unterrichte der Wärter und Wärterinnen an öffentlichen Irrenanstalten“ za naše razmere. Prelagatelj se je ravnal natančno po teh uredbah. Podvizal se je pisati v kratkih stavkih, v priprostem jeziku, kakor ga rabi naš narod. Tako je podal strežnikom in strežnicam lahko umevno učno knjigo. Nekatero nemške izraze je prelagatelj postavil pod črto, ker se je prepiral, da se strežništvo z nekako prisiljenostjo poslužuje večinoma nemških, zelo popačenih izrazov. Ta knjižica utegne pripomoči, da bode strežništvo polagoma se privadilo slovenskim izrazom za bolezn, orodja itd. Medicinska termino je prelagatelj našel večinoma v dr. Zupanca prekoristnem spisu „Iz sodno zdravniške prakse“ (Slov. Pravnik), v katerem je priobčil zdaten del slovenske

medicinske terminologije. Želimo in upamo, da bodo vodstva onih blaznic, v katerih se oskrbujejo Slovenci in deluje slovensko strežništvo, preskrbela ta „Navod“ strežništvu v pouk.

## Raznoterosti.

— Nona? Iz Kopenhagna se poroča: Neka mlada gospa je zaspala v ponedeljek ter neprenehoma spala do petka. V ponedeljek zjutraj je tožila, da jo glavo boli in da jej je slabo. Kmalu na to zaspala ter spavala štirikrat štiriindvajset ur, ne da bi je bilo mogoče zbuditi. Dihala je mirno, pa slabó z odprtimi ustnicami tako, da so jo lahko hranili z mlekom in čokolado. V petek zjutraj se je zbudila ter takoj hotela jesti. Od tedaj je malo boljša, a vendar še ni popolnoma čila in zdrava. Čisto nič se ne spominja, da je toliko časa spala. Ko se je zbudila, govorila je z veliko težavo prav tako, kakor da je prišla ob govor.

— Italijanska armada se je pomnožila zadnjih deset let od 193.000 mož in 27.000 konj na 235.000 mož in 38.000 konj; brodovje od 952 častnikov in 8400 mož na 1244 častnikov in 20.300 mož.

— Kobilice na Ogerskem. Ta strašna nadloga, ki je lanskega leta napravila toliko škode po poljih okoli Alfolda, posebno pa v scegedinskem okolišči, prikazala se je tudi letos. Kakor poročajo listi, naselile so se kobilice zopet v taki množini, da so tamšnja polja v veliki nevarnosti. Trtna už po vinogradih, kobilica po poljih! — Ubogi kmet!

## Telegrami.

Plzenj, 21. maja. Včeraj so napadli rudarji siloma Martin rudnik pri Niršavi, a tam nameščeni pešci so odbili napad. Sedem delavcev je mrtvih, sedem težko, trideset lahko poškodovanih. Konjiška četa je premeščena iz Stoda v Niršavo.

Budimpešta, 20. maja. Znanega predsednika v Tisza-Eszlarski pravdi, Kornisa, so napali roparji minolo noč, zaprli njega in soprogo ter umorili starega njegovega sorodnika.

Pariz, 21. maja. Poslanec Dreyfus je izdal knjižico, v kateri razpravlja, da mora Francija iz diplomatskih, gospodarstvenih in vojaških vzrokov začeti vojsko z Nemčijo. Nemčija ni pripravljena, pač pa Francija. Čemu še čakati? Zgodovinska ura je prišla.

Algir, 20. maja. Na mnogih krajih so Arabci napali Jude.

## DOM IN SVET

vsebina V. zvezka: 1. V katakombah. (Zložil —č—.) 2. Enaki in različni poti. V. Tri slike. (Studija. Nadaljuje D. Svetko. Konec.) 3. Na grobeh. (Povest. Napisal Vladiboj.) 4. Selska slika. (Sp. Podgoričan. Konec.) 5. Prošli let spomin. (Pesem.) 6. Tihi pozdrav. (Pesem.) 7. Črtice o rokovnjačih. (Spisal J. Benkovič. Dalje.) 8. Nekaj porabnih mislij o slovenščini v govoru in pismu. (Piše F. Lekše. Dalje.) 9. Slovstvo. 10. Cvetje in sad.

### Umrli so:

14. maja. Ivan Hlade, mizar, 53 let, Poljanski trg 5, jetika.

15. maja. Jožef Bezljaj, delavčev sin, 3 leta, Krakovske ulice 29, meningitis. — Jožef Jernej Payer, okrožni predstojnik v pokoji, 87 let, Prečne ulice 6, marasmus. — Franc Ivane, delavec, 66 let, Kravja dolina 11, marasmus. — Margareta Malnarič, kajzarjeva hči, 13 let, Kravja dolina 11, jetika.

16. maja. Antonija Reisser, zasebnica, 72 let, Koldvorske ulice 11, jetika.

17. maja. Alojzij Waldherr, hišni posestnik, 63 let, Beethovne ulice 6, vsled raka na jetrih.

18. maja. Ivan Struss, hlapec, 37 let, Rožne ulice 5, krvavenje možgan. — Marija Žabkar, ključarjeva hči, 4 mesece, Dunajska cesta 7, atrofie.

### V bolnišnici:

15. maja. Marija Kovič, gostija 46 let, bila umirajoča prinešena v bolnišnico.

### Vremensko sporočilo.

| Dan                                             | Čas         | Stanje        | Veter                | Vreme     | Mokrine na 24 ur v mm |
|-------------------------------------------------|-------------|---------------|----------------------|-----------|-----------------------|
|                                                 | opazovanja  | razlomna v mm | toplomera po Celziju |           |                       |
| 20                                              | 7. u. jut.  | 734.6         | 21.0                 | sl. svzh. |                       |
|                                                 | 2. u. pop.  | 734.1         | 24.2                 | svzhod    |                       |
|                                                 | 9. u. zveč. | 734.7         | 17.4                 | szapad    | 0.00                  |
| Srednja temperatura 2.99° za 6.0° nad normalom. |             |               |                      |           |                       |

### Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

21. maja.

|                                           |                |
|-------------------------------------------|----------------|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 89 gld. 30 kr. |
| Srebrna „ 5 1/2 „ 100 „ 16 %              | 89 „ 75 „      |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 110 „ 50 „     |
| Papirna renta, davka prosta               | 101 „ 50 „     |
| Akije avstr.-ogerske banke                | 960 „ — „      |
| Kreditne akcije                           | 301 „ 75 „     |
| London                                    | 117 „ 55 „     |
| Srebro                                    | — „ — „        |
| Francoski napoleonid.                     | 9 „ 37 1/2 „   |
| Cesarski cekini                           | 5 „ 56 1/2 „   |
| Nemške marke                              | 57 „ 72 1/2 „  |

Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno

Delalnica in zaloga

cerkvenega orodja in posode

IVANA KREGARJA  
v Ljubljani

(3)

premeščena je na

Poljansko cesto št. 3

(Vhod in izloga Cesarja Jožefa trg.)

Prečastilo duhovščino in cerkvena predstojništva opozarja zgoraj označeni na premeščenje ter se uljudno priporoča v mnogobrojna naročila zagotavljajoč najpoštenejšo in najcenejšo izvršitev po poslanih vzorcih ali po lastnem načrtu.

Monetrance, ciborije, tabernakelne, svečnike, lèstence

izdeluje iz najtrše in najzanesljivejše kovine ilčno in cenó, česar so se nekateri preč. gg. naročniki že uverili.

Sprejemlje staro orodje v popravo in prenovljenje, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelovočne osti po najnižji ceni.

in poštne preste.

Vhod in izloga Cesarja Jožefa trg

Zobolek, prašek in pasta za zobe

(preč. oo. Benediktincev

opatiije Soulae (Gironde).

Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepcuje in popolno ozdravi čeljusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. eitateljem, opozoruj na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška SEGUIN Bordeaux

(Francija)

rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobica se v vseh lekarnah in prodajalnicah

dišav.

(38)

OLJNATE BARVE

kositarских пуšicah po pol in jeden kilo  
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(10)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.